

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BSA III - 021- 4/11

Do druku nr 3754

Warszawa, dnia 10 marca 2011 r.

11 03 2011

Pan
Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze!

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 stycznia 2011 r., GMS-WP-173-3/11 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do **rządowego projektu ustawy o weteranach działań poza granicami państwa**.

Z poważaniem

Stanisław Dąbrowski
Stanisław DĄBROWSKI

SĄD NAJWYŻSZY
BIURO STUDIÓW I ANALIZ
Pl. Krasińskich 2/4/6, 00-951 Warszawa

Warszawa, dnia 10 marca 2011 r.

BSA III – 021 – 4/11

Uwagi do rządowego projektu ustawy
o weteranach działań poza granicami państwa wraz z projektami aktów
wykonawczych nadesłanego przy piśmie Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 04
stycznia 2011 r. nr GMS-WP-273-3/11
(druk Sejmu RP VI kadencji nr 3754)

Zarówno założenia przedmiotowego projektu, jak i podstawowe jego rozwiązania nie budzą zastrzeżeń.

Poniższe uwagi mają na celu jedynie doprecyzowanie niektórych proponowanych uregulowań w sposób, który pozwoli na wyjaśnienie już na poziomie ustawy niektórych wątpliwości i to w takim zakresie, jaki może mieć wpływ dla funkcjonowania orzecznictwa sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Uwagi mają charakter szczegółowych propozycji.

Do art. 4 pkt 11

Proponowana w projekcie legalna definicja członka najbliższej rodziny powinna być zbliżona do zawartych w innych ustawach z zakresu szeroko rozumianego zabezpieczenia społecznego, a tym samym obejmować nie mniejszy krąg osób niż wymienione w art. 67 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Główną rolą przedłożonego projektu wydaje się być bowiem zapewnienie weteranom działań poza granicami państwa, a tym samym także najbliższym członkom ich rodzin, możliwe dużego wsparcia ze strony państwa.

Wskazując na możliwość ustanowienia szerszego niż w projekcie kręgu osób objętych definicją członka najbliższej rodziny weterana działań kierowano się nie tylko względami spójności systemu prawa, ale również przekonaniem, że tak

specyficzna jak przedmiotowa ustawa nie powinna stwarzać pola do dyskusji co do kręgu osób, które mogą chcieć uważać siebie za członków najbliższej rodziny weterana działań poza granicami państwa, czy też takich osób, które sam weteran może uważać za osoby szczególnie mu bliskie.

W tym stanie rzeczy proponuje się nadanie artykułowi 4 pkt 11 projektu następującego brzmienia:

„11) najbliższy członek rodziny – małżonka (wdowę i wdowca), rodziców (ojczyma i macochę), dzieci własne i dzieci współmałżonka, przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki i inne dzieci, w tym również w ramach rodziny zastępczej, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz osobę pozostającą we wspólnym pożyciu z weteranem lub weteranem poszkodowanym,”

Do art. 6 i art. 11

Artykuły 6 i 11 projektu mające regulować kwestie przyznawania i pozbawiania statusu weterana lub weterana poszkodowanego, w niektórych fragmentach wydają się wymagać pewnych uzupełnień, a niekiedy przeredagowania. I tak, w art. 6 ust. 1 projektu określenie „nie przysługuje” powinno być zastąpione zwrotem: **„nie może być przyznany”**, a cały ustęp powinien być uzupełniony zwrotem: **„w okresie od uprawomocnienia się takiego wyroku, aż do zatarcia skazania”**.

Z uzasadnienia przedłożonego projektu nie wynika wprost, jak długo ma działać zakaz przyznawania statusu weterana lub weterana poszkodowanego, czy też ma być zakazem bezterminowym. Wymóg składania przy wniosku o przyznanie przedmiotowego statusu między innymi zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego (por. art. 7 ust. 1 pkt 3) może wskazywać, że intencją autorów projektu było jedynie wprowadzenie zakazu przyznawania przedmiotowego statusu osobom, których dane aktualnie figurują w Krajowym Rejestrze Karnym jako skazanych za przestępstwa określone rodzajowo w opiniowanym przepisie.

W art. 6 ust. 2 po wyrazie „skarbowego” powinien być dodany zwrot: **„pod zarzutem popełnienia przestępstwa wymienionego w ust. 1.”** Brak takiego doprecyzowania w opiniowanym przepisie sprawia, iż bez względu na przedmiot zarzutu stawianego w postępowaniu karnym osobie zainteresowanej uzyskaniem statusu weterana lub weterana poszkodowanego, w każdym wypadku prowadzenia

owego postępowania, a więc również takiego, którego wynik nie będzie mógł wpływać na wynik postępowania w sprawie przyznania przedmiotowego statusu, i tak te ostatnie będzie należało zawiesić do czasu zakończenia każdego ewentualnego postępowania karnego prowadzonego przeciwko ubiegającemu się o przedmiotowy status.

W art. 11 ust. 1 projektu po zwrocie „w przypadku”, a przed sformułowaniem, „o którym mowa art. 6 ust. 1”, powinno być dodane: **„prawomocnego skazania za przestępstwo”**. Opiniowany art. 11 ust. 1 nie wskazuje obecnie, czy pozbawienie statusu weterana lub weterana poszkodowanego ma następować z dniem uprawomocnienia się wyroku sądu za tego rodzaju przestępstwo, a więc z mocą wsteczną, co byłoby logiczne w kontekście art. 6 ust. 1 projektu, czy też z dniem późniejszym, a więc np. z dniem stania się ostateczną decyzji o pozbawieniu takiego statusu. Sygnalizowanej wątpliwości nie wyjaśniają też ani art. 11 ust. 3, ani art. 11 ust. 4 projektu, w których mowa jest jedynie o fazie wykonywania decyzji o pozbawieniu przedmiotowego statusu, łącząc możliwość wykonywania takiej decyzji z dniem stania się owej decyzji ostateczną w rozumieniu art. 16 § 1 k.p.a. (tu: w związku z art. 14 projektu). **W związku z tym oczekuje się uzupełnienia art. 11 ust. 1 lub ust. 3 projektu o stwierdzenie wskazujące wprost na dzień utraty uprawnień związanych z przyznaniem statusu weterana lub weterana poszkodowanego, a więc również takich uprawnień, co do których będą władne orzekać organy emerytalno-rentowe, a tym samym i sądy powszechne działające pod nadzorem judykacyjnym Sądu Najwyższego, a niekiedy również sądy administracyjne.**

Art. 11 ust. 2 projektu nakłada na sądy orzekające w sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 6 ust. 1 projektu, obowiązek informowania w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego za takie przestępstwo ministrów właściwych w sprawach przyznawania lub pozbawiania statusu weterana lub weterana poszkodowanego. Taki obowiązek sądu nie jest jednak skorelowany z obowiązkiem innych organów państwa w zakresie powiadamiania sądu o tym, że oskarżony ubiega się o przyznanie mu statusu weterana lub weterana poszkodowanego, lub że taki status już posiada. W tym stanie rzeczy należy rozważyć potrzebę dodania na końcu opiniowanego przepisu stwierdzenia, **„o ile sąd został powiadomiony, że skazany ubiega się o**

przyznanie mu statusu weterana lub weterana poszkodowanego, albo, że taki status został mu już przyznany”.

W wypadku braku uwzględnienia powyższej propozycji należy rozważyć możliwość podawania do publicznej wiadomości co najmniej faktu przyznania statusu weterana lub weterana poszkodowanego, w sposób, który pozwoli sądom z urzędu na zapoznanie się z taką informacją, a więc np. w formie właściwej dla ogłaszania aktów normatywnych.

Do art. 23 ust. 1

W art. 23 ust. 1 projektu wystąpił błąd językowy. Wydaje się, że powinno być: nie „funkcjonującego”, lecz „**funkcjonującym**”. Weteran lub weteran poszkodowany ma mieć bowiem między innymi, prawo do umieszczenia w Domu Weterana funkcjonującym jako opiekuńczo-leczniczy zakład opieki zdrowotnej.

Do art. 31

Art. 31 ust. 1 powinien być zakończony zwrotem: „**z zastrzeżeniem ust. 2**”.

Artykuł 31 ust. 3 powinien otrzymać brzmienie.

„3. Prawo do pierwszego dodatkowego urlopu, o którym mowa w ust. 1, powstaje z dniem stania się ostateczną decyzji administracyjnej o przyznaniu statusu weterana lub weterana poszkodowanego, przy czym jego realizacja może nastąpić nie wcześniej niż z dniem przedstawienia pracodawcy tego rodzaju decyzji.”

W sytuacji, gdy nabycie prawa do urlopu „zwykłego” następuje z mocy samego prawa, to również nabycie prawa do dodatkowego urlopu powinno tak następować. Nie wydaje się właściwe uzależnianie nabycia prawa do pierwszego urlopu, w tym dodatkowego, od przedstawienia pracodawcy jakiegokolwiek dokumentu. Czym innym jest realizacja samego prawa. Ta, rzeczywiście powinna następować nie wcześniej niż z dniem przedstawienia pracodawcy dokumentu świadczącego o nabyciu prawa do przedmiotowego urlopu dodatkowego.

Postulowana zmiana redakcji danego przepisu odpowiada też zasadzie równości wobec prawa. Eliminuje także czynniki subiektywne nie tylko po stronie

weterana lub weterana poszkodowanego oraz po stronie pracodawcy związane ze składaniem lub przyjmowaniem wymaganego dokumentu.

Do art. 32 oraz do projektu rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie trybu przyznawania dodatku weterana poszkodowanego

Artykułowi 32 ust. 1 powinno być nadane następujące brzmienie:

„Art. 32.1. Weteran poszkodowany pobierający emeryturę lub rentę inwalidzką lub ubiegający się o przyznanie takiego świadczenia ma prawo do dodatku weterana poszkodowanego od miesiąca złożenia do organu emerytalno-rentowego wniosku o przyznanie takiego dodatku.”

Opiniowany art. 32 ust. 1, gdyby miał pozostać w dotychczasowym kształcie, pozwala na przyznanie przedmiotowego dodatku tylko osobom, które w dniu wystąpienia z wnioskiem już pobierały emerytury lub renty inwalidzkie. Tymczasem wydaje się usprawiedliwione stworzenie zainteresowanym również możliwości jednoczesnego ubiegania o emeryturę lub rentę inwalidzką oraz o przedmiotowy dodatek weterana poszkodowanego. Przy uwzględnieniu proponowanej obecnie zmiany tego przepisu dojdzie także do usunięcia wątpliwości co do organu władnego przyznawać dodatek weterana poszkodowanego. Organem właściwym wydaje się w tym wypadku organ emerytalno-rentowy przyznający i wypłacający emeryturę lub rentę inwalidzką. Tak wprost próbuje się wyjaśniać tę wątpliwość w § 2 projektu rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie trybu przyznawania dodatku weterana poszkodowanego wykraczając jednak poza granice delegacji ustawowej w kształcie przedstawionym w art. 32 ust. 5 projektowanej ustawy.

Artykuł 32 ust. 4 powinien otrzymać następujące brzmienie:

„4. W przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przyznawanych na podstawie odrębnych przepisów, dodatek weterana poszkodowanego przyznawany i wypłacany jest tylko przy jednym z tych świadczeń.”

Opiniowany art. 32 ust. 4, w dotychczasowym kształcie, jest niezbyt czytelny. Chodziło w nim zapewne o stwierdzenie, by niezależnie od tego, czy zainteresowany

otrzymuje jedno lub więcej świadczeń z ubezpieczenia społecznego mających walor emerytury lub renty inwalidzkiej, miał on wypłacany dodatek weterana tylko przy jednym z tych świadczeń. Proponowane powyżej brzmienie tego przepisu usuwa wątpliwości.

Artykuł 32 ust. 5 zawierający delegację ustawową do wydania przez Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji rozporządzenia w sprawie trybu przyznawania dodatku weterana poszkodowanego wydaje się zbędny podobnie jak i wydawane na jego podstawie rozporządzenie. Istotnie nowe zagadnienia spośród przedstawionych w projekcie owego rozporządzenia, tj. zawarte w jego § 4, mogą z powodzeniem być ujęte w samej ustawie, tak jak to uczyniono w art. 7 zawierającym wyliczenie dokumentów, jakie należy dołączyć do wniosku o przyznanie statusu weterana lub weterana poszkodowanego. Odpowiednik § 4 ww. projektu rozporządzenia powinien być odpowiednio wkomponowany do art. 32 przyszłej ustawy, przy czym całemu art. 32 można byłoby nadać wówczas następujące brzmienie.

„Art. 32. 1. Weteran poszkodowany pobierający emeryturę lub rentę inwalidzką lub ubiegający się o przyznanie takiego świadczenia ma prawo do dodatku weterana poszkodowanego od miesiąca złożenia do organu emerytalno-rentowego wniosku o przyznanie takiego dodatku.

2. Do wniosku o przyznanie dodatku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) ostateczną decyzję przyznającą status weterana poszkodowanego,**
- 2) odpis orzeczenia ustalającego procent uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek wypadku pozostającego w związku z działaniami poza granicami państwa lub choroby nabytej podczas wykonywania zadań lub obowiązków służbowych w ramach działań poza granicami państwa, z tytułu których przyznano świadczenia odszkodowawcze,**
- 3) kserokopię legitymacji weterana poszkodowanego.**

3. Podstawę wymiaru dodatku weterana poszkodowanego stanowi kwota 700,00 zł, a jego wysokość jest uzależniona od ustalonego procentu uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, i wynosi:

- 1) od 10 do 20 % uszczerbku – 10 % podstawy wymiaru;
- 2) od 21 do 30 % uszczerbku – 20 % podstawy wymiaru;
- 3) od 31 do 40 % uszczerbku – 30 % podstawy wymiaru;
- 4) od 41 do 50 % uszczerbku – 40 % podstawy wymiaru;
- 5) od 51 do 60 % uszczerbku – 50 % podstawy wymiaru;
- 6) od 61 do 70 % uszczerbku – 60 % podstawy wymiaru;
- 7) od 71 do 80 % uszczerbku – 70 % podstawy wymiaru;
- 8) powyżej 80 % uszczerbku – 80 % podstawy wymiaru;

4. W przypadku zbiegu prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przyznawanych na podstawie odrębnych przepisów, dodatek weterana poszkodowanego przyznawany i wypłacany jest tylko przy jednym z tych świadczeń.”

W pozostałym zakresie nie zgłasza się uwag do przedłożonych projektów ustawy i aktów wykonawczych jako nie wpływających wprost na funkcjonowanie sądów powszechnych lub Sądu Najwyższego.